

NADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-1 i 5-6
Administracja - 10-1 i 4-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

Nr 118 Rok II.
GRODNO
czwartek 30 kwietnia 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za 20 gr. Drobno za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ strony 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Nowa Palestyna i otwarcie hebrajskiego Uniwersytetu w Jerozolimie
Charli Chaplin p. t. „Lombardzista”
Komedja w 2-ach aktach

Kino Saturn **DZIŚ! RASPUTIN** [Dramat w 7 aktach]

Z sali Sądu Okręgowego Sprawa partyzantów dywersyjnych

(d. o.)

XI dzień rozpraw

Proces o szumnym tytule dobiega końca. W rzeczywistości nawet powiedzieć można, że proces jest już skończony, to bowiem co stanowi jego budowę—przewód Sądowy—zostało ukończono. Obraz przestępstwa wykonany z fotograficzną dokładnością, pozostało jedynie wyretuszowanie fotografii w kolorach, jakie mu nadać zechcą przedstawiciele prokuratury i obrony.

Oczywiście retusz nada tej fotografii więcej wyrazistości, zasadniczej jednak rzeczy—oblicza samego procesu nie zmieni.

Oblicze to, jeżeli chodzi o sam rezultat przewodu, widzimy po trzech dniach 3-ty dzień oddalenia i jest nader mizerne i bardziej wywołujące uczucie litości, niż pragnienie zastosowania wymiaru kary.

Co zaś do obiektu oczekującego na ławach wymiaru sprawiedliwości, to tak jak w jednym z numerów zaznaczyliśmy, że nic nie jest w stanie uczynić z nich ideowców, tak i dziś stwierdzić możemy, że przewód Sądowy z wszelkimi akcesorjami w rodzaju karabinów maszynowych, melinitu, pyroksyliny i t. p. nie zdołał uczynić z nich z jednej strony bohaterów, a z drugiej wdrożyć przeświadczenia o konieczności odcięcia ich od zdrowego organizmu społecznego jako zgangrenowanego członka. Oczywiście w ten sposób przedstawia się sprawa z punktu inkryminowanego pod sądym w akcie oskarżenia przestępstwa.

Pozostają detale i charaktery-

styczne rysy sprawy w postaci dokonanych karygodnych czynów i tu już przed ostatecznym wypowiedzeniem się Sądu zabierać głosu nie mamy zamiaru.

Wskazywaliśmy, że w piątym dniu rozpraw ukończoną została historyczna część procesu. Co do IX dnia powiemy, że rozpoczyna on i stanowi istotną życiową stronę sprawy, wyrażającą się walką pomiędzy przedstawicielami oskarżenia i obrony w której chodzi o swobodę kilkudziesięciu ludzi, a więc prawie o życie. Sądząc z olbrzymiego materiału śledczego, oraz charakteru samej sprawy, zdającego się w jej zaraniu posiadać niezmierną, pierwszorzędą wagę, sądząc, powtarzamy, z tego wszystkiego oczekiwać można było tytanicznych wprost zapasów.

Tak, powiadamy, było na początku sprawy, przewód Sądowy jednak wykazał, że do sprawy tej w pewnej mierze da się zastosować z całym powodzeniem przysłowie „Z wielkiej chmury mały deszcz”, jak również, „Czas płaci—czas traci”. Czas bowiem oddzielający dokonanie przestępstwa od momentu wymiaru sprawiedliwości, dzięki ewolucji pojęć i ustaleniu się bardziej skrytyczowanych poglądów na całość sprawy, stracił swą moc żywotną i wylugował z niej te jaskrawe barwy, które sprawę tę ożywiały.

Nadzwyczajny takt oraz spokojna beznamietność, jaką nacechowane było postępowanie prokuratora w trakcie trwania przewodu sądowego, wyeliminowały z atmosfery sądowej te szkodliwe i niebezpieczne prądy

elektryczne, które zazwyczaj żadnej korzyści sprawie nie przynoszą, a bez jakich rzadko który tak poważny proces, jak obecny, obejść się może.

Z przemówienia prokuratora wy-czuwało się, że jest on przede wszystkim obywatelem kraju, zdającym sobie dokładnie sprawę z ideologii państwowości i historycznego posłannictwa Polski, a następnie dopiero prokuratorem, starającym się dopatrzeć na ławach oskarżonych nie w ezambul wziętą masę przestępczą, lecz po części zbłąkanych, co do których równomiernego wymiaru sprawiedliwości zastosować nie można.

Jeżeli chodzi o ujemne uczucie, które mogło wyrażać się w przemówieniu prokuratora w stosunku do oskarżonych, to był jedynie żal, że hasła z jakimi polskość wkroczyła na kresy, które to hasła stanowiły niejako motto jego przemówienia znalazły taki oddźwięk, którego e-pilogiem jest ława oskarżonych.

„Wolni z wolnymi—równi z równymi” — oto hasło z jakim wkroczyły na ziemię Wschodnie wojska polskie pod Naczelnym Wodzem—rozpoczął swe przemówienie prokurator.

Następnie czynił krótki historyczny przegląd ówczesnych chwil i stwierdza, że ludność, do której Polska z hasłami temi przyszła, nie czekając na możliwość wprowadzenia ich w życie zajęła wrogie stanowisko wobec Polski i aktywnie przeciw niej występować zaczęła.

Działalność ta rozpoczyna się natychmiast po zawarciu traktatu Ryskiego i wtedy to Łastowski stojący na czele antypolskiego ruchu zwołuje zjazd do Pragi, uchwała rezolucje, nawołujące do walki i nie dopuszczając władze polskie do możliwości zrealizowania szczytnych zamierzeń co i tak nader utrudnione

było, wobec ciężkiego położenia, w jakim Polska znajdowała się w początkach rozwoju młodej państwowości, będąc zmuszoną walczyć na trzech frontach.

Z Pragi Łastowski przenosi się do Kowna, powołuje armję, bataljon podstawowy dla przyszłych drużyn, prócz tego tworzy kilka grup, rozlokowanych na granicy, z których jedna w Merezcu rozpoczyna działalność agitatorską w kierunku wyławiania z Polski poborowego materiału ludzkiego, rozpoczyna walkę z państwowością, działając na jej szkodę zarówno jak i osób prywatnych. Rozwija szpiegostwo, niszczy zasoby armji i lokomocji.

Dalej prokurator stwierdza, że podobna działalność nie mogła stanowić tajemnicy dla władz, a że w zaraniu nie została unicestwiona, to jedynie z tej przyczyny, że nie posiadano namacalnych rzeczowych dowodów przestępczej działalności uczestników w tej akcji.

Szygałowicz—oto pierwsze ogniwo łańcucha, który umożliwił skuteczną działalność w tej akcji i posadzenie ich na ławie oskarżonych. W dalszym ciągu swego przemówienia prokurator daje rys historyczny przynależności i działalności poszczególnych członków organizacji, zajmujących dziś ławę oskarżonych, stopniując moc argumentów dowodowych do skali przestępczości poszczególnych oskarżonych, kładąc nacisk na winę tych podsądnych, którzy dopuścili się czynów zbrodniczych z tytułu swej przestępczej działalności.

Prokurator udowodnia, że przez dokonywane zbrodnie i pożogi nie można zdobywać praw narodowych oraz wprowadzać państwowości i twierdzi, że sprawiedliwy wyrok Sądu będzie odzwierciedleniem tego przekonania, które w powyższych zdaniach wygłosił.

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

„CRESOVIA”

Uroczystości w dniu 3-go Maja

Na odbytych trzykrotnie posiedzeniach w lokalu P. M. S. w Starostwie pod przewodnictwem I. Prezydenta miasta nastąpiło Starosty ustalenie programu uroczystości i obchodu święta Narodowego w dn. 3 Maja oraz rozkład zbiórki Daru Narodowego.

Program uroczystości przedstawia się jak następuje:

W dniu 2 o godz. 7 w. pobudka odegrana przez 3 orkiestry wojskowe 81 i 76 p. p. oraz 29 p. a. p.

W dniu 3 Maja.

O godz. 10 rano msza w kościele garnizonowym.

O 11 we wszystkich innych kościołach.

O 12 Uroczyste nabożeństwo (msza polowa) na boisku garnizonowym (w pobliżu Skibielskiego placu).

Przemówienie wygłosi ks. Dziekan Senator Żebrowski.

Na nabożeństwie zgromadzą się wszystkie urzędy, przedstawiciele stowarzyszenia, korporacje, Szkoły i t. p.

O godz. 12.45 defilada wojska, wślad którego ruszy pochód ulicami Artyleryjską, Brygidzką, Bankową, Pocztową, Orzeszkowej, Dominikańską na pl. Batorego skąd wojsko ul. Brygidzką uda się do koszar. Pochód zaś zatrzyma się na placu, gdzie po przemówieniach zostanie rozwiązany.

Od godz. 17.22 zabawa ludowa w ogrodzie miejskim.

Od 18 — 19 i pół Akademia na Zamku dla stałych gości D. O.

O godz. 20 przedstawienie w teatrze miejskim oraz Akademia w D. Ż.

Wszystkie Szkoły i stowarzyszenia i t. p. biorące udział w pochodzie winny złożyć swe zgłoszenia z podaniem ilości osób biorących udział, w D wie Ob. Warownego do 12 godz. w dniu dzisiejszym (czwartek).

Przed uroczystością wydana zostanie odezwa do społeczeństwa, zredagowana której powierzono p. Nosiłz Jackowskiemu i prof. Gosiewskiemu.

Szkolny popis gimnastyczny

W uzupełnieniu naszych poprzednich doniesień o festynie szkolnym w dniu 3 Maja b. r. co będzie szczególnie uświetnieniem uroczystości Majowych w myśl życzenia Pana Prezydenta Państwa, donosiliśmy, że w popisie gimnastycznym, który będzie głównym punktem programu festynu weźmie udział także drużyna sportowa przy gimnazjum Macierzy Szkolnej w Grodnie.

Początek festynu o godz. 4 po południu

KRONIKA

Teatr Żołnierski

W sobotę dnia 2 Maja teatr Żołnierski urządza urozysty Obchód Konstytucji 3 Maja z niebywałym programem.

Na program złożą się: słowo wstępne, obór, oraz swojska krotka chwila w 4-ach aktach ze śpiewami i tańcami z czasów księstwa Warszawskiego p. t. „Ulani ks. Józefa” w której przyjmują udział najlepsze siły amatorskie zespołu. Akt I dzieje się na postaju w Pyzdrach, akt II i III w Kaliszu, akt IV na balu w magistracie Kalskim. Krotka chwila urozmaicona śpiewami i tańcami, obfitująca w wiele scen komicznych, oraz sumienna reżyserja

sp. Dolńskiego—daje nam gwarancję, że publiczność ubawi się doskonale. Rozprawa w sprawie zabawa ludowa.

Sport na Macierzy Szkolnej

Pełnym inicjatywą Zarząd Klubu Sport. „Cresovia” urządził w dniu 3 Maja, na boisku garnizonowym wielo dzianym imprez sportowych.

Do wzięcia udziału zostały zaproszone kluby 76 p.p. Hasmones, Goso i gimnazjalne.

Czysty dochód przeznaczony na Macierz Szkolną.

Początek o godz. 3³⁰ p. p.

P o z a r

W nocy na 28 b. m. o godz. 3 w domu przy ul. Lisowskiego Nr. 26 wybuchł pożar, skutkiem czego została zaalarmowana straż ogniowa, która w pełnym składzie wyjechała na miejsce wypadku.

Jak się okazało zajęła się podłoga w gabinecie biura fabryki Kosowskiego i część takowej spłonęła. Straż ogniowa ogień umiejscowiła. Straty nieznaczące. Przyczyną pożaru jest prawdopodobnie podpalenie.

Sledztwo w toku.

P o z a r

Dnia 26 kwietnia r. b. o godz. 15 z nie ustalonej przyczyny, spaliła się przestrzeń lasu 160 metrów długości i 150 szerokości, o ogólnej wartości 2000 zł. na szkodę Bronisława Niemcewicza właściciela mają. Bursowszczyzna, gm. Gudziewickiej tut. powiatu.

W sprawie odroczeń służby wojskowej

Odroczenie terminu odbycia służby w wojsku stałem może być udzielone:

a) jednemu żywicielowi rodziny, o ile utrzymanie tej rodziny jest zależne od jego pracy i o ile poborowy ten obowiązek istotnie spełnia;

b) właścicielom odziedziczonych gospodarstw rolnych;

c) osobom, odbywającym studia teoretyczne i praktyczne.

Podania o odroczenie adresować należy do p. Starosty nie zaś P. K. U. jak to było przedtem. Do podania wymienionym w pkt. a) jeżeli ubiega się o odroczenie pierwszy raz, dołączyć należy: metryki urodzenia rodziny — ewentualnie metryki zgonu, zaświadczenie i kwestjonariusz wystawione przez odpowiednie Urzędy Gminne (Magistraty), przy ubieganiu się o ponowne odroczenie tylko zaświadczenie i kwestjonariusz. Wymienionym w pkt. b) dokument stwierdzający objęcie w posiadanie po śmierci spadkodawcy tytułem dziedzictwa ustawowego, testamentowego, zapisu lub darowizny na wypadek śmierci i zaświadczenie o tem ile opłaca podatku gruntowego. Wymienionym w punkcie c) — zaświadczenia oświatowych zakładów naukowych.

Dla ubiegających się o odroczenie po raz pierwszy — ostateczny termin składania podań — dzień poprzedzający stawienie się zainteresowanego poborowego przed Komisją Poborową, zaś dla ubiegających się o ponowne odroczenie — 20 czerwca r. b.

Podania wniesione po wymienionych terminach, o ile niedotrzymanie terminów nie zostało usprawiedliwione, pozostaną bez rozpatrzenia. Ze względu na udokumentowanie podań, zwłaszcza dla wymienionych w punkcie a); oraz załatwienia przez Urzędy Gminne (Magistraty) koniecznych wymogów związanych z tą sprawą—należy zainteresowanym

jaknajrychlej udać się do odpowiednich Urzędów Gminnych (Magistratów) i tam wszcząć tę sprawę.

Uprawianym do wnieszenia podań są poborowi, ich rodziny, lub ich ustawowi opiekocy.

Za nadziej należy uważać: wdowców (ojca lub matkę także nieślubną), rdzeństwo rodzone lub przyrodnie zarówno ślubne jak i nieslubne.

Rubarowi i ochotnicy nie wyłączając przebywających zagranicą, posiadających świadectwa ukończenia szkół i zakładów naukowych wymienionych w zał. Nr 3 do rozporządzenia wykonawczego (Dz. U. R. P. Nr 37-25 r. poz. 232) i pragnący korzystać z prawa półrocznej służby winni złożyć podania do Starostwa w terminie od dnia 1. V. do dn. 26. VI. tego roku kalendarzowego, w którym ma nastąpić ich awansowanie. Do podania dołączyć należy: metrykę urodzenia, względnie wyciąg z ksiąg ludności (przedwojennej) i posiadane świadectwo szkolne.

Annons.

Wkrótce! Wkrótce!

W KINO-TEATRZE PALACE

Dzwonik

z Notre Dame

Monumentalne arcydzieło filmowe wszechświatowej sławy.

Wkrótce! Wkrótce!

Szan. Panie Czytelniczki „Nadnieńskiego Kurjera Polskiego” prosimy uprzejmie o podanie swych adresów, abyśmy mogli wysłać im bezpłatny numer okazowy „Bluszczu”

„BLUSZCZ”

społeczno-literacki ilustrowany tygodnik jest organem wykształconych sfer kobiecych.

Prenumerata miesięczna zł. 4, 80 Nr. pojedynczy zł. 1, 40.

Administracja: WARSZAWA, Krak. Przedm. 99 (Plac Zamkowy.)

Konto P. K. O. Nr. 3700.

Dr. med. H. BRYMAN

choroby skórne i wenerycz.

Leczenie lampą kwarcową

Przyjmuje od 9—10 i od 4—7

Grodno, ul. Hoowera 2. Tel. 202

1-15

Skradziono dowód osobisty wydany przez Starostwo Grodzieńskiego na imię Mejera Szereszewskiego 2-3

Poszukujemy we wszystkich większych miastach

Dzielnych pośredników

do sprzedaży elektromotorów w mocy 0,5—20 KM. wyrobionej budowy, wyrabianych serjami przez nasz Oddział silników elektrycznych. Silniki typu najbardziej używanego dostarczamy natychmiast z naszych składów warszawskich i gdańskich. Warunkiem objęcia pośrednictwa jest nabycie na skład jednego motoru, na nader korzystnych warunkach.

Stocznia Gdańska
GDAŃSK

ZAKŁADY GRAFICZNE

i PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA KART DO GRY

Aleksander Łapin i S-ka

przyjmują zamówienia na wszelkie roboty

LITOGRAFICZNE

jak etykiety, plakaty, reklamy.

Specjalność — mechanicznie gumowane etykiety

dla browarów i gorzelni.

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z powincji o wpłacenie prenumeraty za m. kwiecień i zaległych.

Czytajcie „Nadnieński Kurjer Polski”